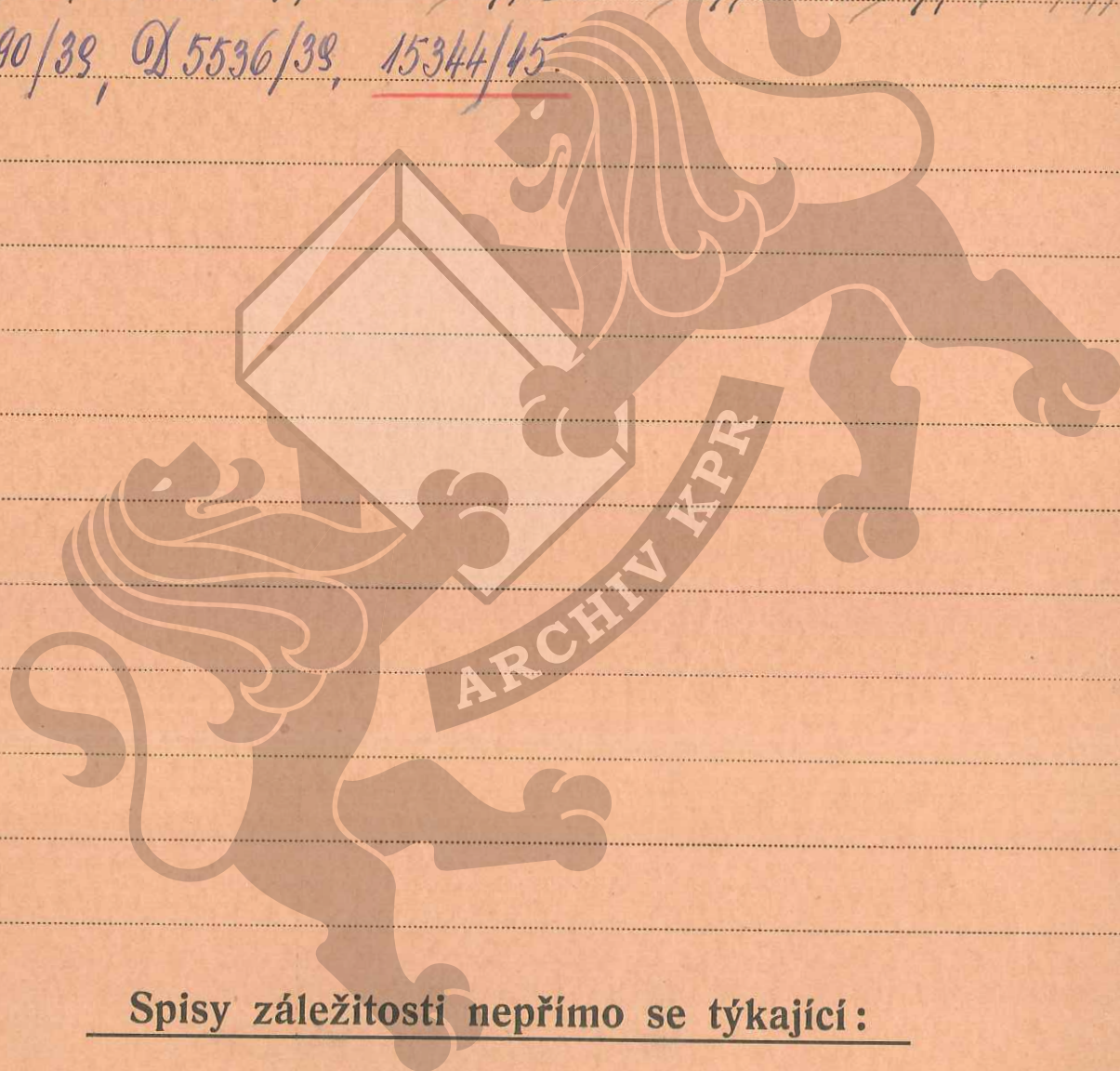

Referát:

Spisy záležitosti přímo se týkající:

9887/35, 9883/37, 96890/37, 96891/37, 9886/37, 11111/37,
95490/38, 95536/38, 15344/45

Spisy záležitosti nepřímo se týkající:

Věc: Dr. Adolf Schwarzenberg.

Aprin

Dne 4.června 1937.

Prus, 21362/36

Q2867/36

883/37

Velevážený pane kancléři,

můj nejlepší dík za

Váš laskavý dopis ze dne 11.května č.D 5006/37,

který mne došel teprve včera. Při této příleži-

losti děkuji panu prezidentovi i jeho choti

opětně za jejich návštěvu, kterou bych jednou

v Sezimově Ústí opětoval. Nejlépe by se mi to

hodilo v polovici července nebo kolem 10. a

koncem srpna. V případě, že by Vám to vyhovova-

lo, mohl bych Vás, velevážený pane kancléři, na-

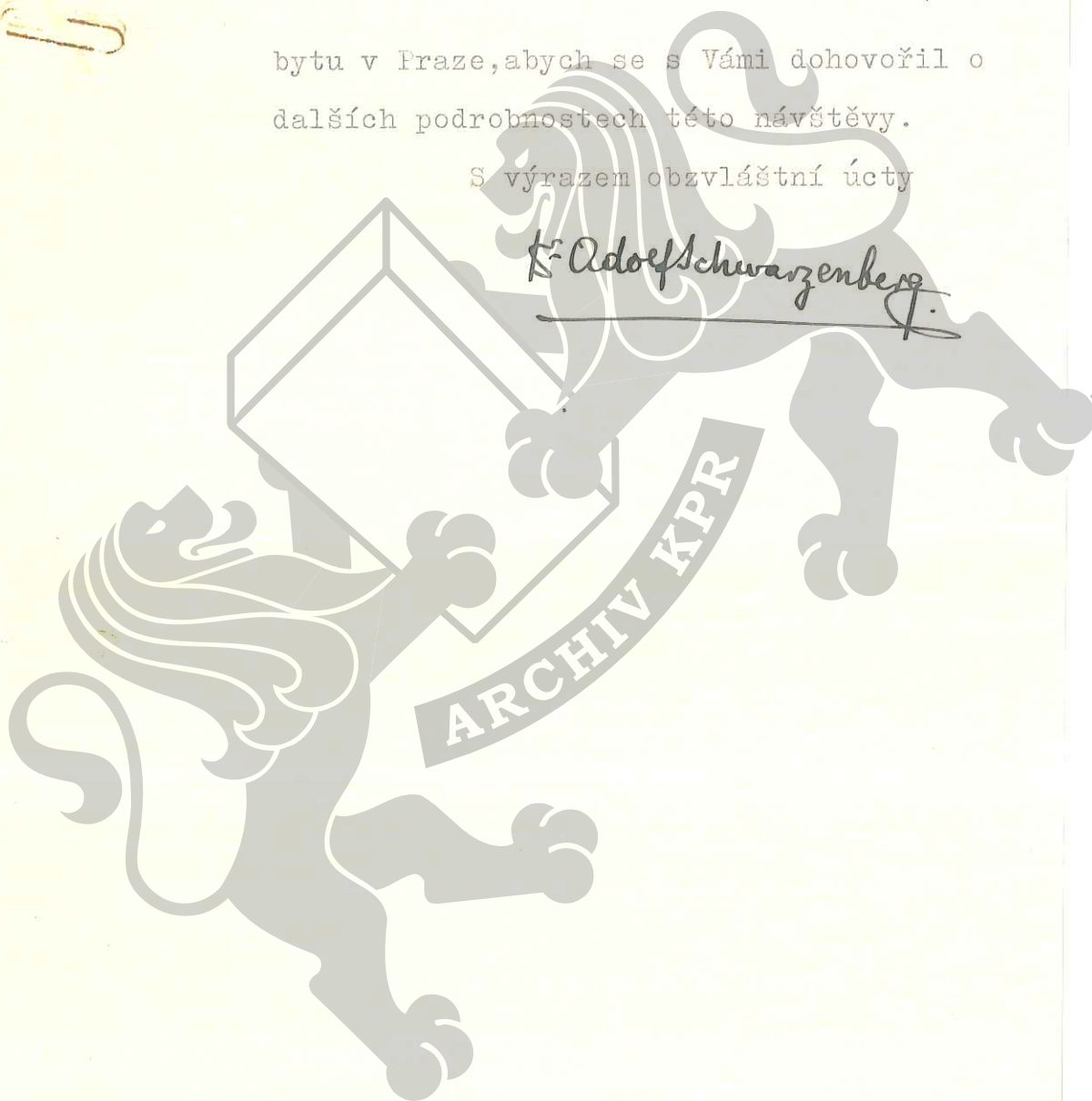
větíviti kolem 15.června za svého krátkého po-

W

bytu v Praze, abych se s Vámi dohodl o
dalších podrobnostech této návštěvy.

S výrazem obzvláštní úcty

K. Adolfo Schwarzenberg

Prus

KANCELAR
DOŠLO 10. LISTOPADU 1937
PRESIDENTA REPUBLIKY
PŘÍLOHY: 2

2986/37 etc.
1911
A 1414/37

Záznam ze dne 10. listopadu 1937.

Telefonuje ředitelství administra-
ce Schwarzenbergových panství 440-72 /,
že Dr Adolf SCHWARZENBERG, který jest ny-
ní v Paříži, jim píše, aby se dotázali v
zdejší kanceláři, bylo-li by možno aby je-
ho návštěva u presidenta republiky se
uskutečnila ve dnech 25., 26. nebo 27. listo-
padu, kdy bude dlíti v Praze. 25. a 27.
jest volný kdykoliv, 26. není volný od 11.
do 12. hod.

Současně by prý rád věděl, v jaké
formě se tato návštěva uskuteční; zda
bude pozván na oběd nebo na čaj nebo jak
jinak.

ARCHIV KPR

č. m.

1) Odus
es hlá'ně

hlášeno panu kancléři

22. 11. 37

2) Osnes
es si vyřídil
vyhověním

11/11 37

S

Záznam ze dne 15. listopadu 1937.

Pan president rozhodl, aby
byl pozván dr Adolf SCHWARZENBERG
na oběd 26. listopadu ve 13.15 hod.

. / .

Vyrozuměl jsem ředitelství

Schwarzenberských statků, že pan prezident zve
Dr Adolfa Schwarzenberga na oběd 26. listo-
padu ve 13.15 hod. a požádal jsem, aby se
dotázali, jestli jeho choť bude v tu dobu
zde, že bychom poslali pozvání také pro ni.

Ředitelství mně odpovědělo, že Dr
Adolf Schwarzenberg jest právě nyní v Berlí-
ně, že ~~on~~ prosí, aby jeho choť byla omluvena,
ježto bude v té době v Lucembursku a že on
děkuje panu prezidentovi za pozvání a k obě-
du se dostaví.

Zvláštní pozvání není třeba zasílati.

Před založením: *Dokres, aslehl.*
----- *televisio.*

ZALOŽITI.

V PRAZE dne 18. listopadu 1937.

- 2/ SPISOVNĚ,
do seznamu audiencí : *Zapel Jh*
- 3/ Správě domácnosti
na vědomí a k dalšímu opatření.

20. XI. 37. Černý

Spisovna
18. XI. 37. *Neuberg*
Doložka
založeno 22. XI. Neuberg

Spisovna
Čís.

KANCELÁŘ PRESIDENTA REPUBLIKY.
22.VIII.39 D.05536 /39
PŘÍLOHY: <i>0</i>

Knížecí úřad č. 8 5490/39

Záznam ze dne 19.srpna 1939.

Ku dnešnímu sdělení pana Dr.Milde o návštěvě
pana ministra Dr.Havelky a knížete Adolfa Schwarzenberga
v pátek dne 25.srpna t.r. sděluji z příkazu pana presi-
denta, že pan prezident uvedené pány přijme uvedeného dne
mezi 16 - 17 hod.

Založiti.

Před založením:

V Lánech dne 22 srpna 1939.

1) Otmin, aby hlásil.

Hlásil 22/8 J. Wilde

2) *spisovně pro seznam*

3. / *všeob. p. 8. Miment.*

per Su
19.8.39. Lány.

Spisovna.

Dne: 23. VIII. Neuberg

Založeno: 24. VIII. Neuberg

KANCELÁŘ
PRESIDENTA REPUBLIKY
ARCHIV

1844: 1821

sign: T 1821/47

Učita:

Dr. Adolf Schwarzenberg - dopis
prezidentovi E. Benešovi z 25. 6. 1947

T

1821/47

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
KABINET MINISTRŮV

Kb-2408/1947

V Praze dne 25. června 1947.

Kanceláři prezidenta republiky
v P r a z e,

zasílá se přiložený dopis
Dr. Adolfa Schwarzenberga o jehož doručení
panu prezidentovi byl pan ministr zahranič-
ních věcí požádán.

Z a k a b i n e t :

1 příloha.

Spisovna

1. příloha: 1. příloha
2. příloha: 2. příloha

Pane presidente !

Po mém návratu do Evropy z nedobrovolného exilu v USA, kamž jsem byl nucen před nacistickou zvůli a po zabrání mého veškerého majetku gestapem se uchýliti, nalezl jsem v Čechách stav takový, že v důsledku mylných informací o mé národní příslušnosti a snad i mé dlouholeté nepřítomnosti bylo téměř celé mé jmění dáno pod národní správu, ač bylo vždy i za okupace mým úřednictvem hospodářsky vzorně vedeno, takže ani veřejný zájem nebyl nějak škodlivě dotčen.

Již v Americe často jsem uvažoval o změnách, které po tak dlouhé a kruté válce a po tak mohutném otřesu celým dosavadním společenským i právním řádem nutně musí nastati, zabýval jsem se touto otázkou i theoreticky jako doktor politických věd na Columbijské universitě a jasně jsem si uvědomoval, že dosud platné řády zejména na poli sociálním a soukromo-vlastnickém doznají téměř úplný převrat.

Vycházeje z těchto studií a úvah a nenaleznuv za daných poměrů jiného východiska, rozhodl jsem se, že ze svého v Čechách ležícího jmění založím nadaci ku podpoře sociálních, zdravotních a kulturních zařízení země České. Správu její měl vésti Zemský národní výbor v Praze, který měl k tomu účelu jmenovati správní sbor znalců. Funkci předsedy tohoto správního sboru, spojenou s přiměřeným důchodem, vyhlašoval jsem si pro sebe i s dědičným nástupem na další členy schwarzenberského rodu v Čechách usedlé, to všechno jen s ohledem na historický původ celého majetku, který nikoliv z pobělohorských konfiskací ani jinakými násilnými činy nahromadil za celá staletí rod švarcenberský - moji to předkové - jen pilnou prací, řádným hospodařením a setrností.

Avšak plán tento přes tyto minimální výhrady, odpovídající historické a v Čechách dosud vžité tradici švarzenbergské, nedošly pochopení u příslušných činitelů země České a jen z čistě politických důvodů žádány byly po mě další ústupky, až konečně celé jednání bez mé viny úplně uvázlo a ztroskotalo.

Již zavedením národní správy byly na mém majetku způsobeny značné škody, jejichž výši nelze mně odhadnouti, poněvadž ač jsem o to několikrát žádal, nebylo mně dáno dosud žádné vyúčtování, avšak dle získaných informací není hospodářské vedení takové, že by bylo lze očekávati prosperitu, spíše jest se obávati značných škod a ztrát. Mimoto sám se ocitám ve finančních nesnázích a nemohu plniti ani závazky, které v Čechách mně již vznikly a dále vznikají.

Jako odezva nezdaru mé dobře míněné a tradičním sociálním cítěním podložené nabídky, byl dne 22. února t.r. pod čís. 433 podán Ústavodárnému národnímu shromáždění čsl. stranou sociálně demokratickou návrh zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve schwarzenbergské na zemi Českou / t. zv. lex Schwarzenberg /. Návrh tento předložen byl přísl. výborům, nejdříve zemědělskému, který jej dne 22. dubna t.r. přijal i s dodatky podanými stranou komunistickou. Kdežto totiž původní návrh vycházel ze dvou stěžejních předpokladů - totiž že se jedná 1/ o převod zmíněného mého majetku jako nedělitelného souboru tedy celku a 2/ za náhradu -, změnil zemědělský výbor návrh tak, že se jedná o konfiskaci veškerého majetku / dle novin / cizáckého šlechtice a bez náhrady se směšňujícím dodatkem o poskytnutí zaopatřovacího důchodu dosavadním vlastníkům - tedy jako trest.

Avšak zač mám býti trestán? Ničím jsem se proti českému národu neprovinil, nejsem ani Němec ani Maďar ani kolaborant ani válečný zločinec. Za dobu okupace jsem ničeho proti státu ani národu nepodnikal ani jsem nebyl členem některé protistátní organizace, choval jsem se zcela loyálně a vystupoval jsem všude ve prospěch české věci a ji podporoval, ba naopak sám jsem trpěl nacistickým režimem - o s o b ě tím, že byl jsem nucen se utéci až do U S A, i m a j e t k o v ě, neboť celé mé jmění / i v Rakousku, Německu a Itálii ležící / bylo mně zabaveno.

Podle příslušných zákonů byla by mně - i kdybych byl Němcem - všechna práva i všechen majetek zachován. Pokládám za sebe nedůstojné, abych se obhajoval nebo nějak omlouval, nemám co bych zapíral a mé svědomí po stránce mého chování a vystupování za této hrozné války jak proti

národu tak proti státu jest úplně čisté a klidné, ničím nezátížené a můj štít zůstává neposkvřněn.

V pravé demokracii jsou si všichni bezúhonní občané - ať patří kterékoliv vrstvě společenské - před zákonem úplně rovni. Jako odchovanec české právnické fakulty v Praze mám silné právní cítění vstřípené mně v duchu českém slavnými učiteli tohoto vysokého učení a jako doktor politických věd na Columbijské universitě prostudoval a poznal jsem, co to jest skutečný demokraticismus, a proto cítím se velmi sklíčen, že v demokratickém státě, za jaký se jistě ČSR pokládá, se chystá zákon právě proti mně, podle něhož má celý můj majetek býti zkonfiskován bez náhrady, a nedovedu přirozeně pochopiti, že něco takového přichází vůbec v úvahu, a že nyní u nás činí nitele, který by na protiprávnost takového postupu proti jednotlivé osobě poukázal a veřejnost na to upozornil, že takovým způsobem postupovati nelze, a že tím utrpí nenapravitelně prestiž státu.

Nestěžuji si, jen upozorňuji, neprosím o milost, nýbrž žádám jen spravedlnost podle dosud platného právního řádu a směrnic vytyčených i košickém programem. Vždyť i podle dosud platných zákonů o pozemkové reformě, kterou byl majetek rodu schwarzenberského podstatně okleštěn, bylo by nutno postupovati nikoliv úplnou konfiskací, nýbrž za šetření výhrad uvedených zákonem záborovým, přídelovým a náhradovým. Všeobecně uznávané zásady demokracie a rovnosti nepřipouštějí, ba přímo vylučují, aby zvláštním zákonem o vyvlastnění postižena byla pouze jedna osoba nebo jedna rodina, která se ničím proti státu neprovinila, nýbrž naopak má i určité zásluhy o národ, stát a národní hospodářství, aby bylo znemožněno jednotlivci vlastniti nemovitosti a provozovati výdělečnou činnost, zejména když i cesta k ústavnímu soudu o přezkoumání, zda takový zákon neodporuje ústavě, jest jemu velmi ztížena, ne-li vůbec znemožněna.

Pane presidente, jsem přesvědčen, že mně neráčíte tyto řádky zazlívati a že jako ochránce a záruka právního řádu a stability právních poměrů a demokracie uvnitř i jako ostražitý strážce prestiže státní navenek věnujete tomuto mému upozornění svou nestrannou pozornost a své moudré posouzení.

Vzpomínám vždy s potěšením na naše rozhovory ať už u mne na Krumlově ať jako Váš host na hradě v Praze

a i nyní bych raději vše ústně přednesl, kdyby mně to
dovolil můj zdravotní stav a naprosto klidné politické
ovzduší v Praze.

Prominete mně, pane presidente, takto
volený způsob mého projevu a přijmete ode mne

výraz mé upřímné oddanosti

K. Adolf Schwarzenberg

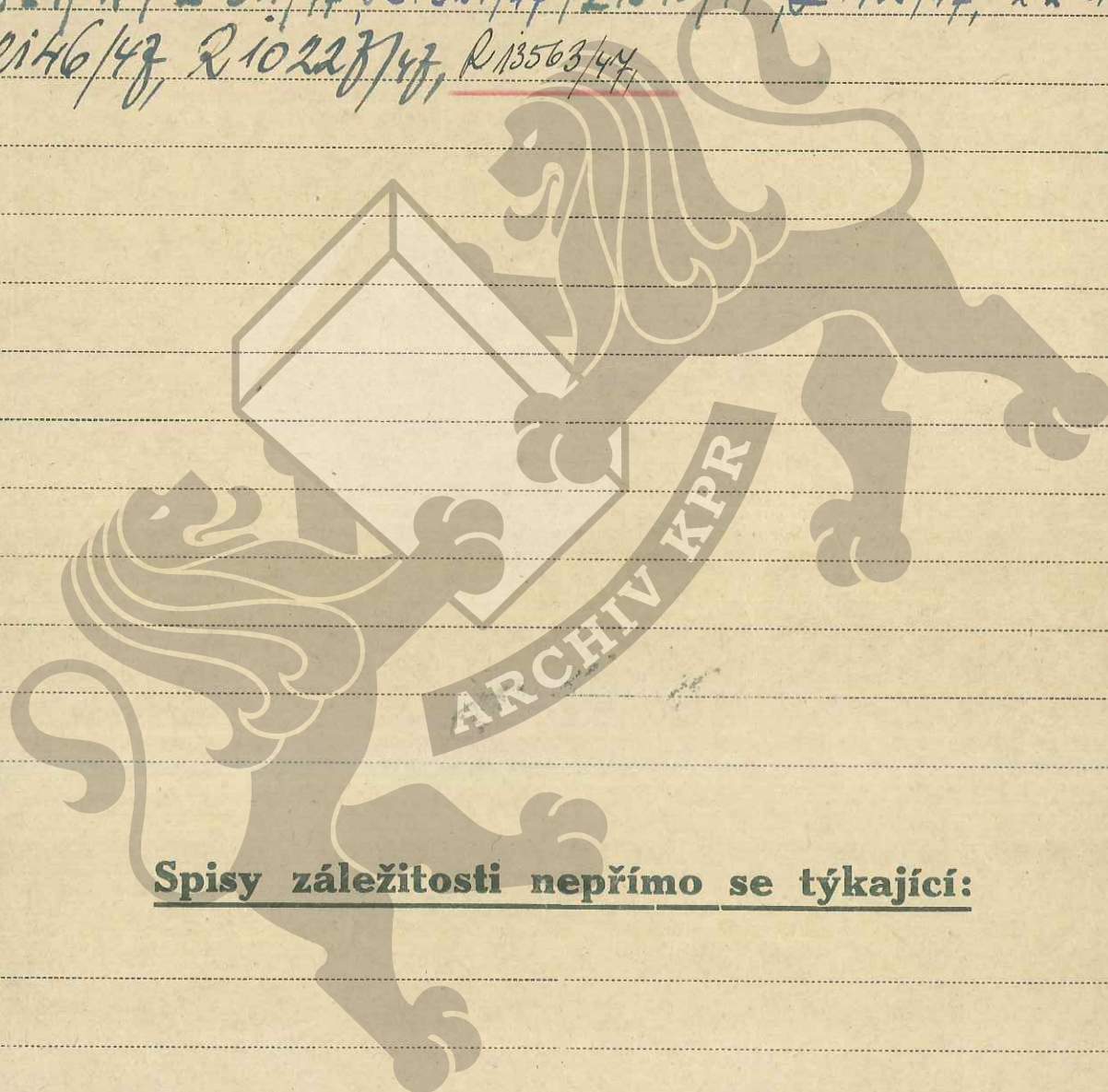
V Curychu, dne 3. května 1947.

Kancelář presidenta republiky.

Spisy záležitosti přímo se týkající:

Z 729/47, Z 817/47, Z 1329/47, Z 1546/47, Z 1908/47, Z 2140/47
Z 2146/47, Z 10227/47, Z 13563/47

Spisy záležitosti nepřímo se týkající:

Věc: Převod vlastnictví majetku Klužocké větrné
Schwarzenbergů na zemí Českou

Lhůta:

KANCELÁŘ PRESIDENTA REPUBLIKY

ČÍSLO:	<i>Z 729/47 vyř.</i>
DOŠLO DNE:	
ZÁROVEŇ VYŘÍZENO Č. J.	
PODATEL: <i>ÚNS</i>	
ze dne:	
č. j.	
VĚC:	Návrh zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzen- bergů na zemi Českou.
BUDIŽ VYPRAVENO:	
1. poštou - poštovně kreditováno - poštovně hradí příjemce -	
2. dálnopisem	
3. poslem na dat. potvrzení	
PISÁRNA: Došlo:	
Napsáno:	
Porovnáno:	
VÝPRAVNA: Došlo:	
Vypraveno: s příl.	
obyč., doporuč., dálnopisem, poslem	
SPISOVNA: Došlo: <i>20. III. Jindra</i>	
Založeno: <i>20. III. 1947 vyř.</i>	
LHŮTA:	
UPOMENUTO:	
SKARTOVATI v roce	NESKARTOVATI

REFERENT: *v.m.k. Dr. Procházka*

DŘÍVĚJŠÍ SPISY: *+ Ministerstvo 2818/47 102.*

OZNAČENÍ SPĚŠNOSTI:

PŘED založením:

1/ OTka hlásit.

2/ Referát I/1.

3/ Referát IV/3

4/ OTpres hlásit.

PO

Pro domo:

V posledních měsících se tisk zabýval otázkou Schwarzenberského majetku v Čechách. Pod názvem Boj o čtyři miliardy byla otázka ventilována zejména v Peroutkově Dnešku.

Jde o majetek hlubocké větve Schwarzenbergů, který obsahuje zemědělskou půdu, lesy, průmyslové objekty, zámky atd. Tento majetek tvoří prosperující jednolitý celek. Zemský národní výbor pro Čechy se snaží jej převzít jako celek do svého vlastnictví. Ministerstvo zemědělství prohlásilo (mimo jiné článkem Ing. Kořátka), že se majetek bude parcelovat. Vede se boj o to, která tendence zvítězí. Poukazuje se na to, že parcelací se zničí prosperita majetku, udržováním zámku ~~atd.~~ zatíží státní pokladna, zničí se hospodářské komplexy k sobě náležející, výnosné a důležité pro zásobování obyvatelstva a pro výzkumnictví atd.

Je také znám návrh Dr. Schwarzenbergera na utvoření základny, kterou by spravoval člen schwarzenberského rodu *ze rodu apanaž.*

Jeho čeští poslanci všech stran byli proti parcelaci; později zástupci komunističtí se přiklonili k ministerstvu zemědělství. Po právní stránce nepodléhá tento majetek podle dosud známých skutečností konfiskaci. Byl však pod národní správou.

Nyní podali sociálně demokratičtí poslanci parlamentu iniciativní návrh na vydání zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou. Návrh byl rozdan jako tisk č. 433.

Návrh zákona v § 1 praví, že vlastnictví majetku rodu Schwarzenbergů v Hluboké n. Vlt. pokud se nachází v zemi České, přechází na zemi Českou. Majetkem se rozumí nemovitý majetek zemědělský, lesní, rybníční, průmyslový, obchodní a živnostenský, počítaje v to všechny budovy a zámky se zařízením, právy a závazky, živý i mrtvý inventář, zásoby a provozní kapitál. Podle § 2 bude tento majetek spravován jako celek. Zaměstnancům mají zůstat zachovány jejich služební poměry, sociální zařízení, sociální důchody atd. Výši a způsob náhrady hodlá návrh ponechat vládnímu nařízení. Stanoví jen, že země Česká může k tomu cíli vydati prostřednictvím Zemské banky v Praze 3% dluhopisy umořitelné slosováním nejdéle do 50 let. Návrh zákona dává rovněž zcela neurčité zmocnění, aby v některých případech náhrada nebyla udělena.

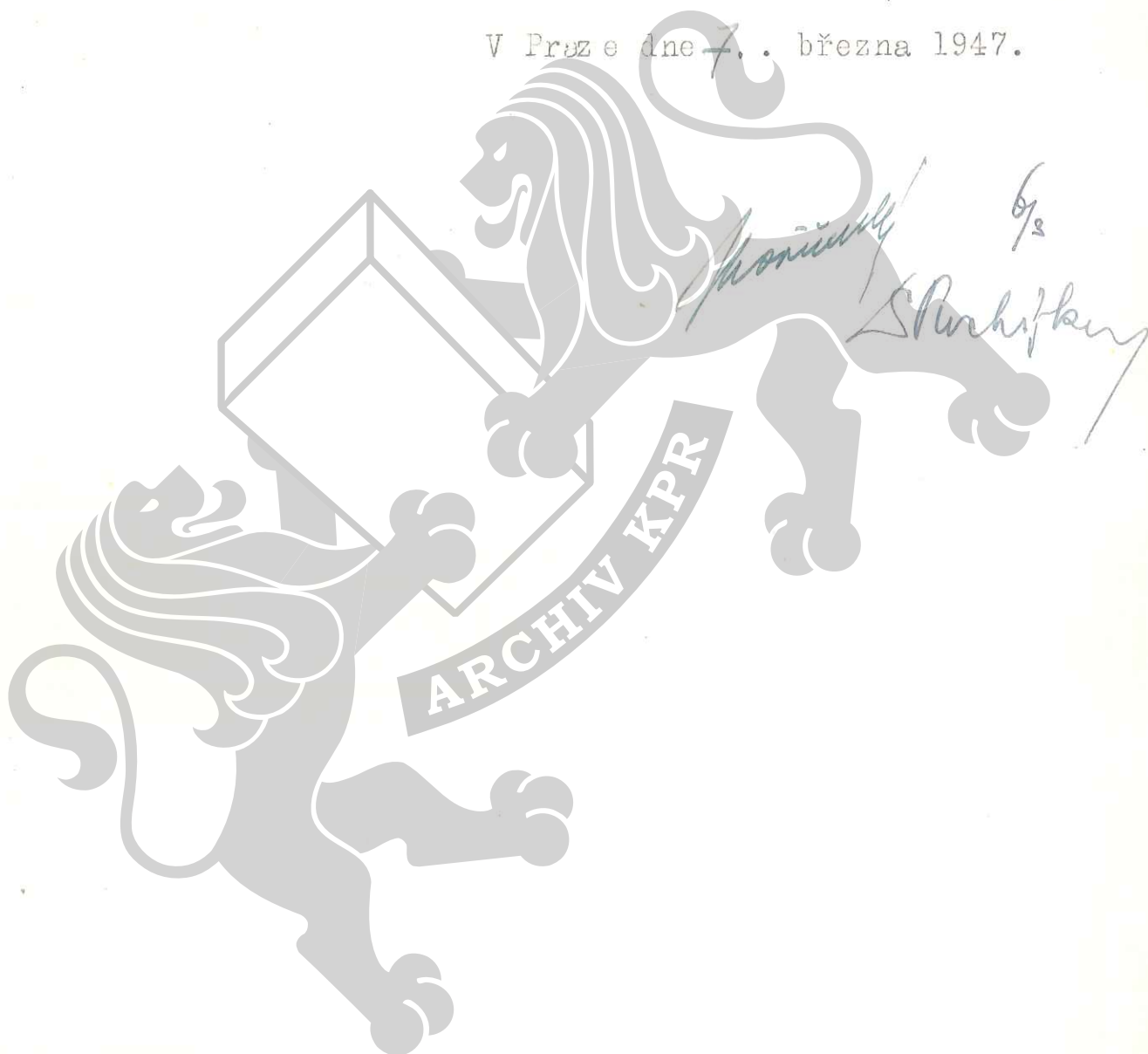
Důvodová zpráva uvádí, že nelze připustit, aby v nynější době zůstalo vlastnictví tak obrovské v soukromých rukách. Uvádí, že majetek nebyl vždy spravován v rýze českém duchu, i když připouští, že při sčítání lidu v r. 1930 Dr. Adolf Schwarzenberg nebyl přítomen a jeho zaměstnanec ho hlásil jako osobu nepřítomnou německé národnosti. V další části důvodové zprávy se konstatuje, že by majetek mohl být podle zák. č. 128/1946 vrácen původnímu majiteli, že však by šlo použít § 6 cit. zák., který

připouští, aby z důvodů veřejného zájmu se vrácení neprovedlo. Navrhovatelé však nepokládali tuto cestu správním řízením za schůdnou, ježto je nutno uspořádat řadu poměrů, což lze učinit jenom zákonem. Chtějí tímto zákonem dosáhnout, aby nedošlo k parcelaci, která by zničila hodnoty nedozírné ceny, a zemi České dát zároveň výnosný zdroj příjmů.

N a v ě d o m í .

Z a l o ž i t .

V Praze dne 7. března 1947.

Dr. Mič.

2

PŘEDSEDNICTVO
ÚSTAVODÁRNÉHO NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ
REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

č. 1908/47 Nj.

Č. t.: 723.

V Praze dne 10. července 1947.

Věc: Osnova zákona o převodu
vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou.

v Praze

•/. zasílá se výtisk usnesení ústavodárného Národního shromáždění, kterým byla schválena osnova zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou.

Z kanceláře Národního shromáždění:

Milada Šalová

Kancelář
presidenta republiky
Čís.: *Z 2146* /1947-II.
Spoluvyříděna čísla:
.....*10. VIII. 1947*.....

Lhůta podle § 47 úst.list.končí dne
.....*10. VIII. 1947*.....
/Dodáno vládě dne*11. VII.*.....1947/
Dřívější spisy
Pozdější spisy
Zákon vyhlášen dne194
p.č.Sb.z.a.n.

Úřad předsednictva vlády zasílá zákon usnesený Prozatímním Národním
shromážděním dne *10. VII. 1947* o *převodu vlastnické klubové síle*
.....*Petrůvka u jez. Lázeň*.....

.....k podpisu panem presidentem republiky.
Zákon jest podepsán předsedou vlády a ministrem *prozatímním předsedou vlády*,
.....
pověřeným jeho výkonem v souhlase s prováděcí doložkou, obsaženou v
§ /8. / .. zák./§§ 50 a 51.úst.list./ *Chybející podpis členů vlády podle*
.....*Vyříděno: 11. VII. 1947*.....
Proti obsahu zákona není námitek ani po stránce formální, ani věcné.
Doporučuje se proto, aby pan president republiky zákon podepsal.

Před.
1) *OTpředn.*, aby hlásil
u zást. 34 VII. 1947

Pan president republiky podepsal zákon
v Praze dne*5. srpna*..... 1947.

2) *OTpres.*, aby předložil
k podpisu a podepsání
telefonicky hlásil úřadu
předsednictva vlády.

Podepsání jsem hlásil úřadu předsed-
nictva vlády. *Průběh z 31. 7. 47*

Karel se
5. 8. 47

Expedice: *ještě nepřišel*
Úřadu předsednictva vlády *po předsednictvu*
veškeré věci
do Prahy

Věc: Zákon ze [-opiš-], podpis presidenta republiky.
K čj.: opiš

Kancelář presidenta republiky zasílá nahoře
uvedený zákon, který pan president republiky pode-
psal dne*5. srpna*..... 1947, jak již telefonicky
bylo oznámeno. *Chybející podpis členů vlády podle*
opatření dodatečně.
V Praze dne1947.

Spisovno:
připoj zákon, pode-
psaný panem presi-
dentem republiky a
členy vlády.

Spisovna:
Došlo:*26. VIII. 1947*.....
Založeno:*NIMR*.....

Výpravna:
Došlo:
Napsáno:*5. VIII. 47*.....
Porovnáno:
Vypraveno: *Oravec**6. VIII. 1947*.....
se rukou

informován 29. 8. 47

Dr. Kol.

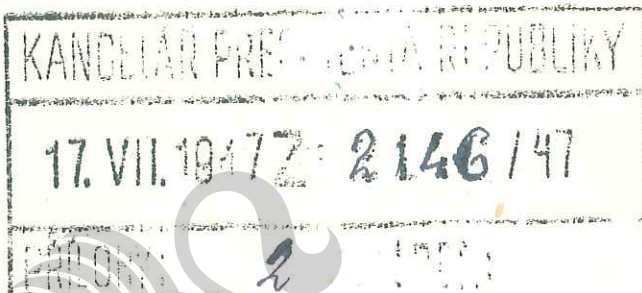
ÚŘAD PŘEDSEDNICTVA VLÁDY

V PRAZE, dne 15. července 1947.

č.j.: 303653/47.

Věc: Zákon ze dne 10.července 1947
o převodu vlastnictví majetku
hlubocké větve Schwarzenbergů
na zemi Českou.

Přílohy : 2.

Kanceláři prezidenta republiky

v P r a z e.

Předsednictvo ústavodárného Národního shromáždění republiky Československé dodalo panu předsedovi vlády dne 11.července 1947 dopisem ze dne 10.července 1947, č.t. 723, podle § 76 sněmovního jednacího řádu zákon o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou. Na tomto zákoně usneslo se ústavodárné Národní shromáždění v 65.schůzi dne 10.července 1947.

Úřad předsednictva vlády zasílá zákon ve dvou výtiscích, z nichž jeden je podepsán nadpoloviční většinou panů členů vlády, se žádostí, aby byl ve smyslu ustanovení § 64, odst.1, č. 5 a § 51 ústavní listiny předložen panu prezidentu republiky. Podpisy ostatních panů členů vlády budou opatřeny dodatečně.

Úřad předsednictva vlády dovoluje si při tom upozorniti, že předložený zákon, na němž se ústavodárné Národní shromáždění usneslo z iniciativy poslance Viléma a druhů /tisky ÚNS 433 a 723/, je s hlediska legislativně-technického zcela nedokonalý. Úřad předsednictva vlády upozornil již při sněmovním projednávání návrhu zákona dopisem ze dne 12.března 1947, č.j.10317-III-1369/47, zasláním v opise také kanceláři prezidenta republiky, na četné jeho nedostatky. Přes toto upozornění nejen že převážná většina těchto nedostatků odstraněna nebyla, nýbrž přibýly při sněmovním projednávání závady další.

Hlášeno panu kancléři

Stal 17/7

Upozorňuji zejména na legislativně-technicky nevyhovující stylisaci § 3, odst.4. Také se mýlí výbory zemědělský, právní, průmyslový a rozpočtový, když ve společné zprávě ze dne 2.července 1947 o iniciativním návrhu zákona /tisk ÚNS 723/ konstatují k § 6, že zemědělský referent zemského národního výboru v Praze se nevčítá do 16členného představenstva. Z ustanovení § 6, odst.2, první věty a odst.3, první věty, plyne spíše opak. Jinak i toto ustanovení je legislativně-technicky nedokonalé.

Neuvádím podrobně chyby v interpunkci a jiné formální závady, zejména pokud jde o citace právních předpisů a zkratky.

Za předsedu vlády :

Z p r á v a

k zákonu o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou.

Úřad předsednictva vlády předložil k podpisu panu presidentu republiky zákon o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou, který usneslo ústavodárné Národní shromáždění dne 10.července t.r.

Podle § 1 přechází vlastnictví tohoto rodu na zemi Českou, a to v celém rozsahu: nemovitý majetek zemědělský, lesní, rybníční, průmyslový, obchodní a živnostenský v to počítaje všechny budovy i zámky s jejich zařízením, se všemi právy a závazky, dále živý i mrtvý inventář se zásobami a konečně veškerý provozní kapitál. Majetek bude spravován jako celek 16členným představenstvem. Podle § 5 přechází majetek do vlastnictví země České bez náhrady. Dosavadním vlastníkům poskytne země zaopatřovací důchod ve výši, kterou určí vláda.

Zákon byl usnesen na iniciativní návrh sociálnědemokratických poslanců a jeho smyslem bylo dosáhnouti toho, aby tento majetek, který tvoří organický celek, nebyl rozparcelován, jak zamýšlelo ministerstvo zemědělství, nýbrž zachován v celku. V původním návrhu však měla být dána za majetek náhrada, jejíž výši měla určit vláda. Při parlamentním projednávání došlo k té změně, že se majetek přejímá bez náhrady.

Po usnesení zákona došlo k této pochybnosti :

1/ S hlediska mezinárodního : Švýcarská vláda notou z 30.dubna a 9.července t.r. upozornila na to, že Dr.Schwarzenberg je švýcarským státním občanem; nejprve žádala o ochranu jeho majetku a pak protestovala proti tomu, aby jeho majetek byl bez náhrady zabrán. V obou notách však naznačila, že jí není známo, zda snad Schwarzenberg není také československým státním občanem. Opis obou not je připojen.

2/ S hlediska ústavního. Právní zástupce Schwarzenbergův v dopise určeném presidentu republiky vyslovil názor, že zákon porušuje zásadu rovnosti občanů (§ 106 ústavní listiny) a zásadu svobody soukromého vlastnictví (§ 107 - 111 ústavní listiny). Dopis je připojen.

Kancelář presidenta republiky si vyžádala proto posudek ministerstva vnitra pokud jde o státní občanství Schwarzenbergovo a posudek ministerstva zahraničních věcí pokud jde o otázku, zda jsme oprávněni s hlediska mezinárodního práva toto zabrání majetku bez náhrady provést, či zda jsme povinni

k náhradě, dále jaký je postoj ministerstva zahraničních věcí k oběma notám švýcarské vlády a zda tento zákon je schopen ohrožit dobré styky mezi ČSR a Švýcarskem.

Podle došlých posudků lze resumovat takto:

1/ S hlediska mezinárodního :

Podle posudku ministerstva vnitra, který je připojen a podle ostatních dokladů rovněž připojených (přípis městské rady v Zurichu a přípisy min.vnitra a UNV v Praze) je bezpečně zjištěno, že Dr.Adolf Schwarzenberg je od narození švýcarským státním občanem. Není dosud bezpečně zjištěno, avšak je pravděpodobno, že je také československým státním občanem, jelikož má patrně domovské právo v Libějovicích, okres Prachatice, a nabyt československého státního občanství jako býv.rakouský státní občan. Půjde tedy u něho o případ dvojího nebo vícero státního občanství, neboť podle gothajského almanachu má rod Schwarzenbergů mimo to ještě státní občanství bavorské, rakouské a maďarské.

Ministerstvo zahraničních věcí ve svém posudku sdělilo, že Československá vláda má důvody zcela rozhodující, aby odmítla jakoukoliv intervenci švýcarskou v případě, je-li Dr.Adolf Schwarzenberg nejenom švýcarský ale také československý státní příslušník. Vyvozuje to jednak z československo-švýcarské úmluvy z 12.dubna 1930, čl.4 (nestoupivši v platnost), podle které nemůže jeden stát vykonávat svou diplomatickou ochranu ve prospěch svého příslušníka proti druhému státu, jehož je též osoba rovněž příslušníkem. Dále z mezinárodně (a i Švýcarskem) uznávané zásady, která směřuje proti tomu, aby osoby s dvojí nebo vícero státní příslušností využívaly své příslušnosti k jednomu státu proti státu druhému ke své ochraně. Dále z protokolu o jednání mezi ČSR a Švýcarskem (dosud nevstoupivším v platnost) o náhradě za zkonfiskovaný majetek, ve kterém si Československo vyhradilo podrobiti všeobecným konfiskačním předpisům ty osoby - třeba švýcarské státní příslušnosti-, které byly 17.zářím 1938 československými státními občany. Konečně má ministerstvo zahraničních věcí za to, že švýcarská vláda nevezme věc Schwarzenbergovu tak zcela za svou, vzhledem k tomu, že na př. také americká vláda neposkytuje svým příslušníkům ochranu tehdy, jestliže takový občan trvale žil v cizí zemi, přijal tam úřady a podobně, jako je tomu právě u Schwarzenberga, jehož rod hrál významnou roli v rakouské politice, který byl důstojníkem československé armády, trval žil v ČSR a ve Švýcarsku se po celá desetiletí nebo staletí nezdržoval.

Kdyby byl ovšem Schwarzenberg pouze švýcarským občanem, mohla by švýcarská vláda hájit stanovisko, že se Československo dopustilo mezinárodního deliktu a žádat náhradu. Podle arbitrážní smlouvy z 20.zářím 1929 by mohla spor vznést až na mezinárodní soudní dvůr.

I kdyby však Schwarzenberg byl jediné švýcarským státním občanem, soudí ministerstvo zahraničních věcí, že přesto vyhlášení tohoto zákona nemůže ohrozit dobrý poměr mezi ČSR a Švýcarskem.

2/ S hlediska ústavního :

Námítce právního zástupce Dr.Schwarzenberga, že zákon porušuje ústavu, neboť podle ústavy a § 365 občanského zákona lze soukromé vlastnictví^{vyvlastnit} jen za náhradu, nelze přisvědčiti. § 109 ústavní listiny praví, že soukromé vlastnictví lze omezit jen zákonem. Vyvlastnění je možné jen na základě zákona a za náhradu, pokud zákonem není nebo nebude stanoveno, že se náhrada dáti nemá. Připouští tedy ústava i vyvlastnění bez náhrady, avšak musí se tak stát zákonem. To se v daném případě stalo.

Jiná je námitka, že zákon porušuje zásadu rovnosti občanů, zejména § 108 ústavní listiny, podle kterého každý státní občan československý může nabývat nemovitostí a vykonávat výdělkovou činnost na kterémkoliv místě Československé republiky. Tento zákon je totiž namířen proti jediné osobě, což je zcela neobvyklé; při tom vyvlastňuje majetek této jediné osoby způsobem odlišným od všeobecných norem znárodnovacích, jakož i od norem pozemkové reformy, které vesměs spočívají na principu vyvlastnění za náhradu. Pokud pak jde o poměr k normám konfiskačním, lze mít za to (viz vyjádření min.vnitřní), že Schwarzenberg vždy hovořil česky, že se na jeho statcích úřadovalo česky a že za okupace byl jeho majetek zabaven Gestapem. Nicméně i této námitce lze úspěšně čelit, neboť § 108, odst.2 ústavní listiny připouští, že omezení svobody majetkové a výdělkové je možné v zájmu veřejném na základě zákona. A to se právě tímto zákonem stalo.

Vzhledem k vyjádření ministerstva zahraničních věcí a vzhledem k tomu, že k návrhu zákona se připojila celá česká národní fronta, doporučuje referát II/1, aby přes pochybnosti, které vznikly a které jsou vážné, a přes drobné legislativně-technické nedostatky zákona, pan prezident zákon podepsal.

Právnímu zástupci Dr.Schwarzenberga pouze potvrďme příjem dopisu.

2/1
Schwarzenberg

2 2046/02

Usnesení ústavodárného Národního shromáždění

o návrhu poslance Vilíma a druhů (tisk 433)

na vydání zákona

o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou
(tisk 723).

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé schválilo v 65. schůzi dne 10. července 1947 tuto osnovu zákona:

Zákon

ze dne 10. července 1947

o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Vlastnictví majetku rodu Schwarzenbergů, větve t. zv. primogenitury na Hluboké n. Vlt., pokud se tento nachází v Československé republice, přechází v rozsahu stanoveném v odstavci 2 ze zákona na zemi Českou.

(2) Majetkem podle odstavce 1 rozumí se nemovitý majetek zemědělský, lesní, rybníční, průmyslový, obchodní a živnostenský, zapsaný knihovně na Josefa Adolfa knížete ze Schwarzenbergů, Jana knížete ze Schwarzenbergů a dr. Adolfa Schwarzenberga, v to počítaje všechny budovy a zámky s jejich zařízením, se všemi právy a závazky, dále živý i mrtvý inventář se zásobami a konečně veškeren provozní kapitál.

(3) Pro posouzení, které majetkové části přecházejí podle odstavců 1 a 2 na zemi Českou, jest rozhodným stav ke dni 9. května 1945. Předmětem převodu nejsou nemovitosti nabyté osobami třetími podle zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. z. a n. o zabránění velkého majetku pozemkového a předpisů jej měnících nebo doplňujících. Zábor podle tohoto zákona k předmětům v odstavcích 1 a 2 uvedeným, pokud nebyly dosud převedeny na osoby třetí, se ruší.

(4) Změny, provedené v majetku nebo jeho částech po 9. květnu 1945 jsou neplatné, byly-li zemským národním výborem v Praze proti nim nejpozději do šesti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona vzneseny námitky.

§ 2.

(1) Majetek v § 1 uvedený bude spravován jako celek podle směrnic zemského národního výboru v Praze.

(2) Ve lhůtě 3 měsíců ode dne počátku účinnosti tohoto zákona určí ministerstvo zemědělství a zemský národní výbor v Praze dohodu, které části zemědělské půdy, jichž není k hospodářskému celku zapotřebí a v jaké výměře budou přiděleny oprávněným uchazečům podle zásad dekretu presidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12 Sb. z. a n. o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa a dekretu presidenta republiky ze dne 20. července 1945, č. 28 Sb. z. a n. o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovenskými zemědělci. Podle zásady těchto dekretů bude naloženo s lesní plochou, pokud tvoří osamělé lesní celky menší než 100 ha. Ve sporných případech rozhoduje vláda.

(3) Země Česká jest povinna pečovati o historické památky, jichž vlastnictví nabyta na základě tohoto zákona.

§ 3.

(1) Zaměstnancům na majetku v § 1 jmenovaném, zůstávají zachovány jejich služební a pracovní smlouvy se všemi nároky nabytými podle dosavadních, pro ně platných služebních předpisů.

(2) Veškerá zařízení ve prospěch zaměstnanců, jako nadace, fondy a pod., přebírá země Česká a spravuje a dotuje je dosavadním způsobem z dosavadních zdrojů ve prospěch převzatých zaměstnanců, jakož i osob, poží-

vajících starobní, nemocenské, sirotčí nebo jiné důchody.

(3) Povinnost poskytovat z prostředků, plynoucích z hospodaření na majetku v § 1 jmenovaném starobní, nemocenské, vdovské, sirotčí a jiné důchody, přechází dnem účinnosti tohoto zákona na zemi českou.

(4) Reálné patronáty, jak jsou spojeny s nemovitostmi, jakož i dobrovolná plnění, zůstávají ve svém obsahu a rozsahu nedotčena.

§ 4.

Vklad vlastnického práva, jakož i veškerých jiných práv, podle ustanovení § 1 ve prospěch země České provedou soudy nebo úřady, u nichž se vedou veřejné zápisy o nemovitém majetku nebo jiných právech na žádost zemského národního výboru v Praze.

§ 5.

(1) Majetek přechází do vlastnictví země České bez náhrady dosavadním vlastníkům.

(2) Dosavadním vlastníkům jmenovaným v § 1, odst. 2 poskytne země Česká zaopatřovací důchod ve výši, kterou určí vláda.

§ 6.

(1) Majetek tvoří samostatnou jednotku po stránce právní, hospodářské a účetní, spravovanou představenstvem.

(2) Představenstvo se skládá ze 16 členů, z nichž jmenuje jednu čtvrtinu ministr vnitra, zemědělství a průmyslu, dvě čtvrtiny zemský národní výbor v Praze, a to čtyři z jihočeské oblasti; jednu čtvrtinu volí zaměstnanci na převedených statcích a podnicích. Za každého člena je jmenován nebo volen náhradník. Funkční období je tříleté.

(3) V čele představenstva je zemědělský referent zemského národního výboru v Praze. Představenstvo volí ze svého středu dva náměstky na funkční období tří let. Jeden z náměstků je vždy z řad zaměstnanců. Představenstvo je způsobilé se usnášeti za přítomnosti aspoň poloviny svých členů a usnází se prostou většinou hlasů.

(4) Směrnice o pravomoci a odpovědnosti jednotlivých orgánů vydá zemský národní výbor v Praze.

§ 7.

Veškerá jednání a úkony k provedení tohoto zákona jsou osvobozeny od daní, dávek

a poplatků. Převedené vlastnictví se zprošťuje daně z vystěhování.

§ 8.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

ADVOKÁT A OBHÁJCE
ING. JUDr. FRANTIŠEK BUKOVSKÝ
PRAHA II. - ČP. 1812
TYRŠOVA 4n.
Telefon 531-00.
Účet Poštovní spořitelny v Praze 89.919.

R II / 1

Slovutný pane presidente !

Dne 10.července t.r. odhlasován byl v Ústavodárném Národním shromáždění zákon o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou /sněmovní tisk čís. 433 a 723/.

Jde v podstatě o celý rozsáhlý majetek JUDra Adolfa Schwarzenberga, který národnostně se vždy choval vzorně, byl vášnivým antinacistou a podporoval náš odboj hmotně i morálně, v důsledku čehož byl celý jeho majetek gestapem zabaven a na osobu jeho vydán zatykač. Má tedy plné nároky na restituci svého majetku.

V § 5 odhlasovaného zákona - v rozporu s původní osnovou - jest stanoveno, že majetek má přejíti do vlastnictví země České b e z n á h r a d y a dosavadnímu vlastníku má se poskytnouti pouze zaopatřovací důchod.

Ustanovení toto odporuje platným zásadám demokracie a právního nazírání, neboť jest nemožno, aby takovýmto dalekosáhlým zásahem stíhána byla pouze jedna osoba, která se ničím neprovinila a naopak má určité zásluhy o náš odboj a naše národní hospodářství.

Dosud platnou Ústavní listinou zajištěna byla zásada občanské rovnosti /§ 106/ dále svobody osobní a majetkové /§ 107 až 111/ zejména volnost nabývati nemovitosti, vykonávati výdělkovou činnost

514
91094
přípověď vyložit
i bez učebnice

a zásada soukromého vlastnictví s tím, že vyvlastnění je možné zásadně jen za náhradu a to přiměřenou podle ustanovení § 365 obč.zák.

Všem těmto zásadám odporuje zmíněné ustanovení § 5 navrhovaného zákona, které rovná se přímé konfiskaci veškerého majetku Dra Adolfa Schwarzenberga, tedy opatření trestnímu, k němuž však za daných okolností není a nebylo důvodů, nehledě k tomu, že majetek ten byl vždy řádně a soukromohospodářsky úspěšně spravován a zaměstnanci na něm byli vzorně zaopatřeni.

Dr Adolf Schwarzenberg jest švýcarským státním občanem - pro nějž platí zásada recipcity -, dlí v cizině a nemůže se toho času vrátiti, neboť nehledě k jeho zdravotnímu stavu odepřeno mu bylo naším generálním konsulátem v Curychu vstupní visum.

Otázka vyřešení majetku Dra Adolfa Schwarzenberga bude diskutována i v cizině, kde jmenovaný má řadu přátel, a jde zajisté také o to, aby zachováno bylo dobré jméno naší republiky jako spravedlivého a demokratického státu.

Obracím se na Vás, slovutný pane presidente, jménem nepřítomného svého klienta jako na poslední útočiště práva a spravedlnosti, abyste ráčil dáti prozkoumati a si ověřiti uvedené okolnosti a odepřením podpisu zabránil uskutečnění tohoto zákona.

V nejhlubší úctě

J. Bukovský

V Praze dne 15.července 1947.

KANCLAR PRESIDENTA REPUBLIKY	
DO LO	15. VII. 1947
PRÍLOHY	8

~~52/46/47~~
~~Priloha: 8~~
~~Schwauxenberg~~
Schwauxenberg: 15.31/45

R 10227 / 47

Dr. Mič. MINISTERSTVO VNITRA

č. A-4617-17/9-47-VI/1

V PRAZE dne 19. září 1947.

R II/1

Kanceláři presidenta republiky

v P r a z e .

Věc: Dr. Adolf Schwarzenberg - státní občanství.
Příl.:
K č.j.:

Zasílá se na vědomí dodatkem ke zdejšímu přípisu ze dne
28. července 1947, č. A-4617-38/7-47-VI/1.

Le správnost vyhotovení:

Za ministra:

Dr. Krejčí v.r.

R 10227/47 M.

po uzavření

Heřt a Procházka!!!

Na vědomí:

V Praze dne

4. X.

1947.

2. X. 1947

Spisovna.

Došlo: 6. X. 1947

Založeno: 6. X. 1947

A-4617-17/9-47-VI/1

19. září 1947.

Ministerstvu zahraničních věcí

v P r a z e .

V x c: Dr. Schwarzenberg Adolf - státní občanství.

Příl.:

K č.j.: 175.999/VI-5 ze dne 27. srpna 1947.

JUDr. Adolf Schwarzenberg, velkostatkář v Hluboké n./Vlt. se narodil dne 18. srpna 1890 v Hluboké n./Vlt., okres České Budějovice jako syn Jana Adolfa knížete ze Schwarzenbergů a jeho manželky Terezie, roz. Trauttmansdorffové-Weinsbergové.

Podle potvrzení místního národního výboru v Libějovicích ze dne 15. září 1947, č. 1.129 přísluší jmenovaný domovským právem do této obce a posléze mu byl vydán o této právní skutečnosti domovský list dne 4. září 1930. V knize domovských příslušníků není o změně domovského práva jmenovaného žádného záznamu.

V roce 1930 byl Dr. A. Schwarzenberg hlášen při sčítání lidu s národností německou, kterou však neuvedl sám, nýbrž jakýsi Rothbauer.

Podle potvrzení doplňovacího okresního velitelství v Českých Budějovicích ze dne 24. července 1947, č. 5.348 byl Dr. Adolf Schwarzenberg příslušníkem československé armády, posléze jmenován v roce 1932 kapitánem v záloze a to až do roku 1939, kdy byl superarbitračním řízením propuštěn z branné moci pro neschopnost k vojenské službě. Ve vojenských záznamech má uvedenu národnost českou.

Prostřednictvím svého právního zástupce sdělil dne 16. října 1945 okresnímu národnímu výboru v Českých Budějovicích v námítkách a odvoláních proti výměru, kterým mu byl konfiskován zemědělský majetek v Čechách a na Moravě, že se vždy hlásil k národnosti české, vystudoval vysokou českou školu, na svých statcích zavedl české úřadování, byl úhlavním nepřítelem nacismu a hitlerovského režimu a jako takový veřejně vystupoval a aktivně se zúčastnil boje za zachování celistvosti a osvobození Československé republiky. Byl-li někým prohlášen za Němce, pak prý se tak stalo nepochybně proti jeho vůli a bez jeho vědomí.

Vzhledem k výše uvedenému není prozatím důvodů pochybovati o jeho české národnosti, a státním občanství československém. Hlášení při sčítání lidu v r. 1930 nepřichází v úvahu, poněvadž je neúčinné sám.

O tom, že Dr. A. Schwarzenberg má kromě československého státního občanství ještě státní občanství švýcarské, rakouské, maďarské a bavorské, lze se přesvědčiti z t.zv. gothajského almanachu. Toto státní občanství má vzhledem k incolátům a majetku v těchto zemích.

Za ministra:

Dr. Krejčí v.r.